

Inspirace dobrem

Vybavuje se mi Mozart a jeho hypnotizující, impozantní melodie. Tóny se člověku zaryjí pod kůži, a když reálná hudba zasahující uši dozní, tóny skryté pod lidskou slupkou začnou rezonovat a vpíjet se hlouběji do těla skrze tkáň svalů a orgánů, až vniknou do centra té hory masa- srdce. V srdci se údajně nachází duše. Každý si ji představujeme jinak, já ale věřím Sokratovi a Platonovi v tom, že ona duše vězí v každém z nás, ať chceme nebo ne, je nesmrtelná. A s tou nesmrtelností si s sebou při vstupu do jednoho rodícího se kusu masa bere i *dobro*- prvotní charakter a smysl existence tohoto uzlíčku tkání. Řekneme-li, že člověk má v sobě *dobro* již od svého narození takzvaně zakódované, já osobně si pod tím představím vlastnost člověka učit se novým věcem a postojům k okolí skrze vnější podněty. *Dobro* je dle mého názoru zpočátku tedy pouhá *schopnost* vnímat okolí přijímat jeho návyky a vyvíjet se. Co se s naší *schopností* stane v přibývajících letech našeho pobytu na Zemi, to už záleží jen na nás.

A tady prosakuje na povrch první otázka, a sice: „Kde se *dobro* bere, co je jeho zdrojem a pohonem? Jinými slovy, kde *dobro* vzniká?“

Stalo se mi to včera večer, když jsem se vracela z inscenace divadla Kašpar-Claudius a Gertruda.

Jedu metrem. Nesnáším ty temné chodby, klikatící se pod povrchem našeho povrchního světa. Staroměstská, Malostranská, Hradčanská...“Už tam budeme, dědo.“...Při odchodu se bůhvíproč otáčím. Hlas robota už před několika málo vteřinami ohlásil své: „Konečná zastávka, prosíme, vystupte...“...“Vždyť už jdu.“...ale přeci jen se ještě otočím, nemám jediný důvod, proč bych to měla dělat. Asi se tomu dá říkat intuice - jestli nějakou máme. A na sedadle, ve směru jízdy, sedí dívka. Je trochu schoulená do sebe, má kostkovanou blůzu, a černé vlasy zpola zakrývají plachý obličej dětské, až dívčí nevinnosti. Za jízdy jsem si jí všimla, ale pouze ve mně vyvolala otázku, jako pokaždé když vidím cizího člověka: “Copak asi cítí a jaký je její život?“ Pohled mi padl na její ruce. Celou dobu něco jakoby schovávají, nějakou drobnou křehkou věc. Co to jenom je? A ta holka pořád zůstává sedět a půlka vagonu je už prázdná. S jednou nohou na refýži ještě natahuji krk směrem k dívce. Mezi jemnými prsty jsem v posledním okamžiku rozeznala třepotající se křídla šedobílé můry.

Chápete?...Ten pohled ve mně vězel ještě celý zbytek večera a ráno jsem si s rozlepujícími se unavenými víčky vzpomněla na ty malé ručky chránící můru, která bude žít možná jenom dvě minuty navíc. Ale ty dvě minuty mají velkou hodnotu. Pro mě, jakožto osobu žijící ve vyspělé zemi a s dobrými životními a sociálními podmínkami, mají hodnotu minimální. To je chyba.

Od nečekané myšlenky reflektovat svůj dosavadní život se raději vracím k myšlence *dobra*. Kde se v té dívce, holce z mnoha milionů dalších holek, našlo to dobro? Kde se v ní narodila myšlenka zabránit tomu, aby můra shořela v žáru zářivky nebo ji někdo zašlápl? Víím, že se ten příběh může zdát bizarní už jenom proto, že jde „jen o můru“. Ale považte - stejně tak tam ona dívka

mohla sedět v klíně držíc hlavu raněného člověka a snažit se v něm probudit život a dát mu naději a smysl bytí. Chci říct, že nezáleží na formě dobra ani na velikosti toho *dobrého* skutku. Záleží na té podstatě- že jde o *dobro*.

Nepředpokládám, že „ta můra“ pochopila smysl existence. Ba ani ji nenapadlo, že jí snad někdo pomohl. “Ta můra“ asi nebere život jako zázrak. Snaží se přežít ve sféře nejnižších potřeb všech organismů, což je přirozené. A ono k ní přišlo *dobro* a možná oddálilo o ty dvě minuty její smrt. Můra to neví ale ta dívka ano. A tady je možná odpověď na mou otázku. *Dobro* vzklíčilo v té dívce na základě mateřského pudu, pudu sebezáchovy a zachování i všeho živého a *dobrého*, co ji obklopuje.

Lidská touha zachránit svět, nebo k jeho záchraně co nejvíce přispět, byť třeba zdánlivě naivním gestem. Někdo v sobě tu potřebu pěstuje, někdo ne, to je také přirozenost. A svět snad pořád ještě je ve své podstatě *dobrý*. Záleží na nás. Chtěla bych se ještě dotknout jedné věci týkající se *dobra*. Je zvláštní, kolik bolesti kolem sebe vidíme a neheme většinou ani prstem. Mlčíme. Jsme zticha, protože i ostatní jsou tiše. Chce to silnou osobnost, která by nás vedla?...Ne. Máme všichni dost síly, když se sebou nic neděláme. Protože kdybychom sílu neměli, alespoň bychom se ještě pokusili a nebo bychom skončili se vším a vzdali to skrze východisko naprostého odloučení.

Tímto chci říct, že *zlo*- dám-li protikladu *dobra* obecný název- nás může srážet, ale přitom nás zároveň posiluje a dává nám na výběr: „Bojuj, nebo se nech ničít až do úplné destrukce. A nebo si ze mě vezmi zkušenost a pouč se! Stoupej vzhůru zatímco já na Zemi kopu do tvého hadrovitého bezbranného těla!“...*Zlo* nás dokonce vybízí k reakci. Koketuje s námi a my na ně nadáváme, spíláme mu a upadáme do vlastní zkázy, ale tím vším dočista přehlízíme pravý smysl *zla*.

Totíž *zlo* je, v jistém smyslu, jen předsíň *dobra*. *Zlo* je impulsem k *dobru*.

Po *zlu* spáchaném na nás máme na výběr mezi rezignací a obnovou síly a vůle a krokem vpřed, který nám dá neskutečně mocnou energii jít a pomáhat. Na základě zkušenosti se *zlem* konat *dobro*. Vždycky je to jen naše volba, jak říkal Alain. Myslím si, že přesně to je základem *dobra*. Volba.

